

Kirken Underviser

ema

Kristendomsundervisning med sjæl, hjerte og mange sanser

Med hjerte, mund og hænder

Konfirmationsforberedelse under hensyn til "mange intelligenser", mangfoldige læringsstile og personlig involvering

side 4

Historien om Josef udsat for konfirmander – en fortælling om tilgivelse og forsoning

Josef-fortællingen som identifikation og oplevelse

side 8

Bibellæsning med hjertet

En metode til fordybelse i de bibelske tekster

side 13

En mønt under hovedpuden

Småbørnsgudstjenester for flere sanser

side 16

2007-1
april

Indhold

	Leder	3
	af Helle Marie Danielsen, lærer ved Kirkefaglig Videreuddannelse	
	Med hjerte, mund og hænder	4
	af Benthe Kleon Jeppesen, sognepræst i Vedsted og Åbybro	
	Første time med konfirmanderne: Konfirmation – hvordan og hvorfor?	6
	af Benthe Kleon Jeppesen, sognepræst i Vedsted og Åbybro	
	Historien om Josef udsat for konfirmander	8
	af Lisbeth Damgren Højen, sognepræst i Krstrup	
	”Pilgrimsvandring” på konfirmandlejr	11
	af Ejnar Grønlund, sognepræst i Brovst	
	Bibellæsning med hjertet	13
	af Lene Højholt, sognepræst i Grenå	
	En mønt under hovedpuden	16
	af Inge Lise Reiche, sognemedhjælper i Åbybro	
	Anmeldelser	19

Kirken Underviser

- er et tidsskrift til inspiration for alle i kirkens forskellige fomer for undervisning
- praktisk hjælp til det pædagogiske arbejde i menigheden og det kirkelige børne- og ungdomsarbejde
- undervisningsmodeller til brug for børn, unge og voksne
- forslag til andagter og gudstjenester
- teologisk-pædagogisk information
- anmeldelser og omtale af nye undervisningsmaterialer og litteratur med relevans for det pædagogiske arbejde i kirke og menighed

www.kirken-underviser.dk

Redaktion

Elsebeth Kragh Dedieu, Line Volmers, Mogens Bering Rasmussen, Keld Balmer Hansen, Inger Margrethe Mikkelsen (ansv.), Helle Marie Danielsen, Benthe Kleon Jeppesen (ansv.), Kirsten Søgaard

Redaktionssekretær: Helle Marie Danielsen
Peter Bangs Vej 1, 2000 Frederiksberg, tlf.: 38 38 41 20

Sats, layout: Unitas Forlag
ISSN: 1802-2785

Udgiver:

Kirkefaglig Videreuddannelse
Diakonissestiftelsen
Peter Bangs Vej 1
2000 Frederiksberg
Tlf.: 38 38 41 20
www.kirkefaglig-videreuddannelse.dk

Målsætning:

Målsætningen for Kirkefaglig Videreuddannelse er at uddanne diakonale og religions-pædagogiske medarbejdere, der ud fra en kirkelig faglighed kan indgå som inspiratorer, iværksættere og ledere i kirkens arbejde.

Tryk: Clemensstrykkeriet a/s

Abonnement:

Årsabonnement (4 numre) kr. 175,-
Løssalg kr. 60,-

Henvisning til:

Kirken Underviser c/o Unitas Forlag
Peter Bangs Vej 1
2000 Frederiksberg tlf.: 36 16 64 81
E-mail info@unitasforlag.dk

Leder

Inspiration til dette nummer kommer fra den amerikanske psykolog og pædagog Howard Gardner og hans teorier om menneskets mange intelligenser.

Howard Gardner mener, at i stedet for boglig terperi skal eleverne opfordres til kreativitet og til at bruge deres musiske, kropslige, menneskelige og håndværksmæssige evner.

Eleverne er, siger Howard Gardner, som alle andre, forskellige med hensyn til intelligensprofil. Nogle er stærke på det sproglige område, andre på det matematiske, atter andre på det musiske osv. Alle må have mulighed for at opdage egne styrkesider, vinde selvtillid og lyst til at lære gennem deres potentialer.

I forordet til Gardners bog "De mange intelligenser pædagogik" skriver Per Fibæk Laursen: "Undervisningen må væk fra den skolastiske form, hvor læren docerer og eleven hører efter. Skolen må lade sig inspirere af mesterlæren, hvor lærlingen lærer i en sammenhæng, hvor faglig kunnen bruges naturligt."

Mesterlæretanken er måske ikke så fjern for kirkens undervisning, for vi må ikke glemme at disciplene var lærlinge, der taltte Jesus som "Mester". Som den gode lærer underviste Jesus

ved både at forklare, fortælle og vise vejen. Men han var også den eksemplariske mester, man ønskede at efterfølge. Jesus talte til det hele menneske og ikke kun til den intellektuelle side af mennesket.

Interessant er det også, at kirken stadig bruger ordet oplæring ... i kirken har vi ikke dåbsundervisning men dåbsoplæring. I fadertiltalen bliver fadder og forældre bedt om, at de skal drage omsorg for, at barnet oplæres i den kristne børnelærdom. Ordet "oplæres" betyder ifølge Ordbog over det danske sprog: at uddanne i et fag, et håndværk. At tænke på kristendommen som et håndværk, et fag man skal kunne lære at mestre, giver en helt ny vinkel til kirkens undervisning. For at tro, kræves der ikke kun viden men også færdigheder.

Vi håber at dette nummer kan være med til at inspirere både dåbsoplæringen af børn, unge og voksne, så alle intelligenser bliver vakt og både viden og færdigheder udvikles. God fornøjelse.

Helle Marie Danielsen
Kirkefaglig Videreuddannelse

Med hjerte, mund og hænder

Konfirmationsforberedelse under hensyn til "mange intelligenser",
mangfoldige læringsstile og personlig involvering

I forbindelse med en studieorlov i 2006 satte jeg mig som mål at udarbejde en ny, detaljeret årsplan for undervisningen af mine konfirmander. Det var ikke det teologiske indhold i undervisningen, men snarere mine metoder, jeg ønskede at forny. For at "sparke kreativiteten i gang" satte jeg mig for, at undervisningen skulle tilgodeses så mange som muligt af de syv intelligensformer, Howard Gardner nævner i sin teori om "De mange intelligenser". Min tanke var, at det kunne gøre min undervisning betydeligt mere varieret.

Halvanden times prædiken om ugen

Jeg har alle årene ønsket at fastholde, at konfirmand-timerne indledes med en lille andagt i kirken med salmesang, trosbekendelse, bibelfortælling, bøn og velsignelse. Jeg finder det rigtigt og naturligt, at konfirmationsforberedelsen rummer dette element af "indøvelse i kristen praksis". Det giver samværet en liturgisk forankring og gør konfirmanderne fortrolige med kirkens rum og ritualer. Med de sædvanlige 1½ times lektioner medgår således cirka en tredjedel af undervisningstiden hertil, - og det har for mig (og mine konfirmander) hidtil været den bedste tredjedel.

De sidste to tredjedele af tiden anvendes til refleksion over praksis, dvs. til at slå bro mellem konfirmandernes egne eksistentielle spørgsmål og evangeliet om Jesus Kristus, sådan som de møder det i gudstjenesten, bønnen, trosbekendelsen og de bibelske beretninger. Selv om jeg – ideelt set – betragter kon-

firmationsforberedelsen som samvær og samtale mellem døbtte mennesker i det kristne fællesskab, så er det dog tydeligt for de fleste, at samtalen ofte hæmmes og bremses af konfirmandernes manglende dåbsoplæring. Trods minikonfirmand-ordningens succes og resultater er der stadig brug for megen formid-

”

En involvering, som betyder, at "det med Gud" pludselig også dukker op i malerier, sidder i hænderne, synger i ørerne, rumsterer i hovedet, bor i hjertet og hænger i luften mellem os

ling, idet mange konfirmander står fremmede (men nysgerrige) over for kirke og kristendom. Som præst fristes man nemt til at fortsætte den korte andagt i kirken med en times samtale-prædiken i konfirmandstuen. Hvis man er så heldig at have 1-2 konfirmander på hvert hold, der gerne stiller spørgsmål og går i dialog, så går tiden nemt – og er man dertil en god og slagfærdig prædikant, så kan man måske tryllebinde sine konfirmander til halvanden times prædiken om ugen.

Ikke desto mindre har jeg valgt at gå en anden vej – måske af mangel på slagfærdighed tre morgener om ugen – måske af mangel på åbne og snakkesalige 7. klasse-konfirmander – men

At spise sammen er også konfirmations-forberedelse

især af lyst til at den vej at søge en større personlig involvering fra konfirmandernes side. Ikke nødvendigvis en involvering, der sættes ord på – men en involvering, som betyder, at "det med Gud" pludselig også dukker op i malerier, sidder i hænderne, synger i ørerne, rumsterer i hovedet, bor i hjertet og hænger i luften mellem os, også når vi mødes i Brugsen.

De syv intelligenser

Ifølge Howard Gardner har mennesker mange forskellige tilgange til det at tilegne sig et stof. Nogen lærer bedst alene i fred og ro, nogen lærer bedst i samarbejde og lidt støj, nogen går logisk-matematisk til sagen, nogen husker vha. rim og remser osv.

De syv intelligenser er beskrevet mange steder. Her gengivet efter Thomas Armstrong: *Mange intelligenser i klasseværelset*. Adlandia 1994.

1. **Sproglig intelligens ("ord-klog")** (foredrag, diskussioner, bøger, fortælling, poesi, skriftligt arbejde).
2. **Logisk-matematisk intelligens ("tal-klog")** Hovedbrud, problemløsning, videnskabelige eksperimenter, logisk argumentation, kritisk tænkning.
3. **Spatial intelligens ("billed-klog")** Billeder, film, farver, maling, collage, visualiseringer.
4. **Krops-kinæstetisk intelligens ("krops-klog")** drama, dans, sport, formning, ler, berøring, afslapningsøvelser.

5. **Musikalsk intelligens ("musik-klog")** sang, musik, talekor, rytme, "sig det i kor", lytte.
6. **Interpersonel intelligens ("menneske-klog")** samarbejde, undervise hinanden, brætspil, rollespil.
7. **Intrapersonel intelligens ("selv-klog")** individuel refleksion, selvstændigt arbejde, arbejde med selvfølelsen, forbind det med dit personlige liv.

Jeg satte mig nu for, at mine konfirmandlektioner fremover skulle bestå af en halv times gudstjeneste og én times aktivt arbejde (undervisning) med hoved, hænder, arme, ben, hjerte og alle sanser. I undervisningen ville jeg i hver enkelt lektion søge at tilgodese så mange som muligt af de syv intelligenser.

Resultatet blev den årsplan, jeg underviser efter i indeværende år. Mine konfirmander har læst i Bibelen, foldet papir, spist rundstykker, båret hinanden i guldstol, tegnet på paptallerkener - og bedt Fadervor, mens de lå på maven. En endelig vurdering af udbyttet må vente, til forløbet er afsluttet. Dog har jeg positivt bemærket, at januar-februars sædvanlige "afmatning" i år ikke er indtruffet. Det skyldes formentlig den høje grad af variation – ikke to lektioner har været ens.

Et eksempel fra min undervisningsplan kan læses på de næste sider.

Et eksempel

Første time med konfirmanderne: Konfirmation – hvordan og hvorfor?

Konfirmationsforberedelse med inddragelse af mange intelligenser

I sognegården

1. Vi mødes i sognegården til goddag og velkommen, præsentation, afkrydsning m.v.
2. Konfirmanderne får udleveret et lille karton-kort med konfirmationsvelsignelsen påtrykt.
3. Med dette kort går vi over i kirken. (I våbenhus: Intro til kirkerummet).

Ved alteret

1. Alle går roligt ind og direkte op til alteret og knæler på knæfaldet.
2. "Sådan kommer I til at sidde, når I skal konfirmeres!"
3. "Læg kortet med konfirmationsvelsignelsen foran jer på altersranken. Ordene på kortet er de ord, der bliver sagt, mens præsten lægger hånden på jeres hoved."
4. Ordene læses (alle i kor).
5. Prøv håndspålæggelsen (betyder Guds velsignelse). (Præsten lægger hånden på hovedet af ALLE konfirmander hele raden rundt – derefter sendes konfirmanderne ned på kirkebænken).

På kirkebænkene: Kort andagt

1. Prædiken: Hvad er konfirmationen? Bekræftelse – at sige ja – at blive velsignet – Guds ja.

2. Bøn: Frit formuleret samt Fadervor i kor.
3. Velsignelsen lyses (konfirmanderne skal lære, at man rejser sig – evt lære at gøre korsets tegn).

I sognegården – store ord

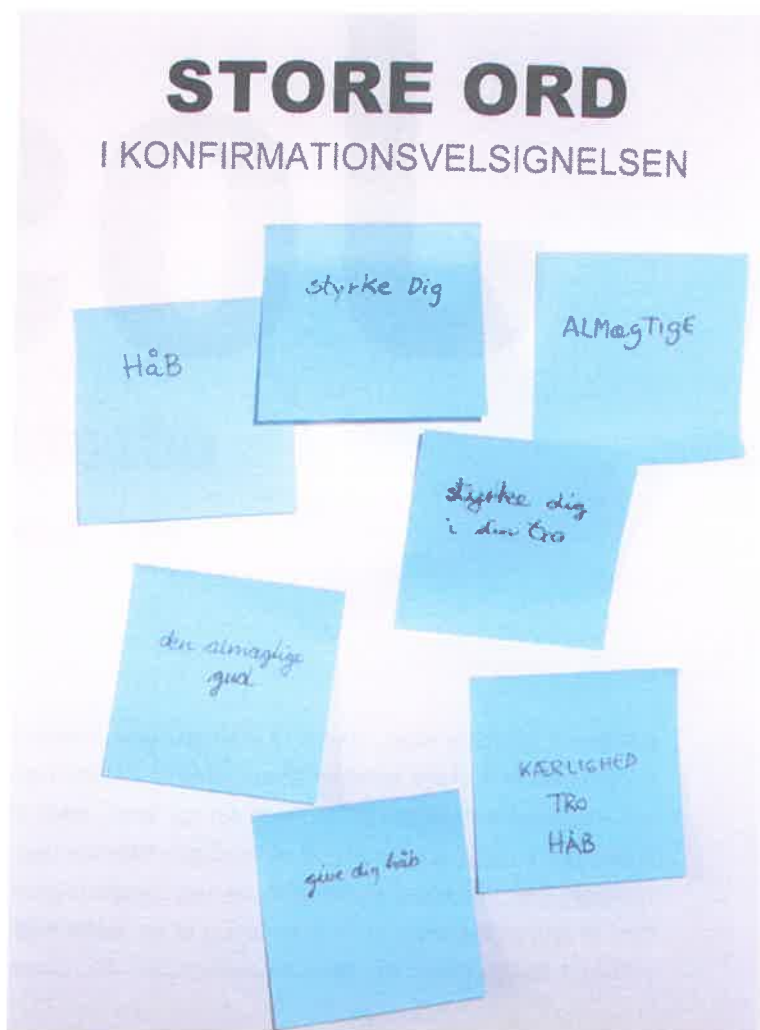
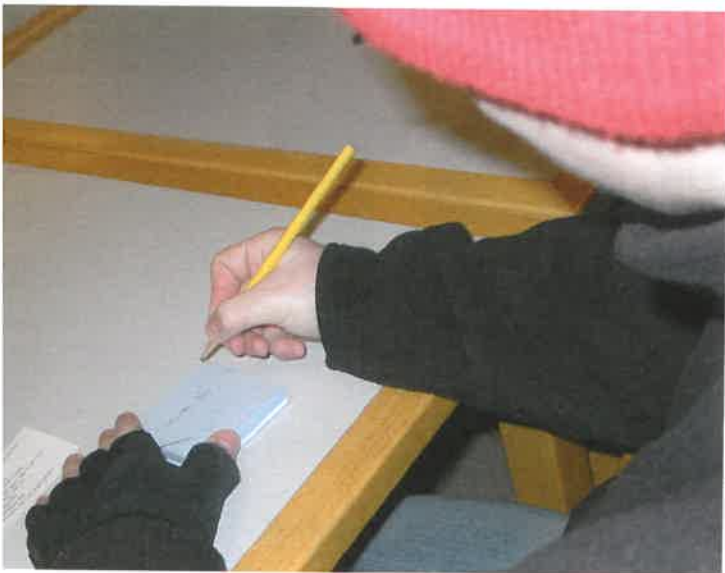
1. På opslagstavlen hænger et ark karton (A3) med overskriften "Store ord i konfirmations-velsignelsen".
2. Alle får en "Post-It"-label og en blyant. Kig igen på det lille kort med konfirmationsvelsignelsen. Vælg det/de ord, der siger dig mest, skriv dem på sedlen og klæb sedlen op på opslagstavlen under "Store ord..".
3. Gem konfirmationsvelsignelsen i jeres penalhus el. lign. som et huskekort, så I kan kigge på det engang imellem i årets løb.

I sognegården – hvorfor skal man egentlig konfirmeres?

1. Ark med gruppebillede fra sidste års konfirmation udleveres. Under billedet spørgsmålet "Hvorfor skal man egentlig konfirmeres?" samt mulige svar (se K-materialet (K2)).
2. Sådan kunne de have svaret sidste år. Hvad svarer du? Overvej enkeltvis og sæt krydser (3-5 minutter), evt. med stille musik i baggrunden. (Barokmusik skulle være godt som baggrundsmusik).

- Brug nogle minutter i stilhed til at overveje de ord, som bliver sagt til dig i konfirmationsvelsignelsen. Hvilke ord er størst /siger dig mest? (Den intrapersonelle intelligens)

- Ordene i konfirmationsvelsignelsen. Hvilke ord er stærkest? (Den sproglige intelligens)

- Samtale om svarene. (Se evt. K-materialets undervisningsvejledning).

Hvilke intelligenser tilgodeses i denne lektion?

Sproglig intelligens:	Lytte til prædiken. Læse og forstå konfirmationsvelsignelsen. Skrive store ord.
Kropskinæstetisk:	Gå og sidde i kirkerummet, tage huen af og færdes dæmpet, knæle ved alteret, præstens hånd på hovedet, rejse sig under velsignelsen og gøre korsets tegn.
Interpersonel:	Se billedet af sidste års konfirmander og forstå, at du selv er led i en kæde, at din konfirmation er led i en tradition. Holdsamtale.
Intrapersonel:	Personlig overvejelse over konfirmationsvelsignelsens betydning og over egne motiver, håb og ønsker.
Musikalsk:	Fadervor i kor. Personlig refleksion med musik i baggrunden.
Spatial:	At klæbe sin egen label op på plakaten sammen med de andres.
Matematisk-logisk:	Evt. argumentation i forbindelse med drøftelsen til sidst.

- Velsignelsen er ikke kun ord. (Den krops-kinæstetiske intelligens)

Historien om

Josef

udsat for konfirmander

– en fortælling om tilgivelse og forsoning

Historier er ikke bare noget, vi lytter til, eller selv læser. Historier er også med til at skabe sammenhæng i vores liv. Det lille barn kan ved forældres spørgsmål om, hvad det har lavet i løbet af dagen give en lang opremsning af på-hinanden-følgende begivenheder. Eller hvis noget er gået skidt, og man spørger til grunden, så kan svaret bestå af en opremsning af en række begivenheder. Begivenheder, der ligner kædereaktioner, der i sidste

at kaste perspektiv over det enkelte menneskes liv og historie f.eks. ved identifikation.

På konfirmandlejr med Josef ...

I forbindelse med en konfirmandlejr med temaet "tilgivelse" valgte vi historien om Josef (1. Mosebog kap. 29-46) som fortælling til identifikation og til eksempel på evangeliet om tilgivelse. Fortællingen blev kombineret med en vandring, hvor vi - i fortællingens verden - gik sammen med Josef fra han var foster i Rakels mave og til han modtager hele sin familie i Egypten. At vandre med en fortælling, dens temaer, personer og udvikling, giver tid til refleksion.

Fortællingen om Josef er en rigtig god novelle. Den er fyldt med action, kærlighed, had, misundelse, og masser af følelser er på spil. Ikke et sekund behøver vi læne os tilbage og tænke, at nu kører den da vist i tomgang. Men Josef-historien er langt mere end en god novelle. Den tager fat i en af de allervigtigste handlinger i vores tilværelse: Tilgivelse.

Tilgivelse er genoprettelse af "det gode" forhold, der hvor der har været brud og uoverensstemmelser. Men for at tilgivelsen kan komme i stand og skabe forsoning, så er det i den verden, vi kender, nødvendigt, at der sker indrømmelser og måske loves forbedringer. "Noget for noget." Evangeliet fortæller os noget

At vandre med en fortælling,
dens temaer, personer og udvikling,
giver tid til refleksion

ende forklarer det, der gjorde ondt. Historien – den korte eller den lange – sætter livet i perspektiv og skaber sammenhæng, og måske perspektiverer fortællingen livet her og nu.

Hvert menneske har en lille historie, som er del af en større historie. Det er familiens historie, landets historie og historier, der er foranlediget af arbejde og fritid osv. Som skabte af Gud er vi også en del af Guds historie. Det bliver sagt højt og tydeligt i dåben, når det bl.a. ved korstegningen bliver sagt: "til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus." Derfor kan historierne om Gud også være med til

andet. Der er tilgivelsen gratis. Vi kan sige, at tilgivelsen er *noget for nåde*. Begrebet nåde kender vi fra "at benåde". En, der er blevet fundet skyldig, bliver kendt fri.

Josef fortællingen omsat i stationer

Fortællingen om Josef blev delt i seks afsnit med hver sit tema og omsat til et fortælleforløb, hvor man i grupper bevægede sig rundt til seks stationer. Ved hver station blev der fortalt et afsnit af Josef historien. Man kan lave sin egen fortælling ud fra 1. Mosebog 29 – 46, eller man kan genfortælle Ingrid Schrøder-Hansens (se litteratur) gendigtning af historien.

Dernæst blev der reflekteret over stemninger og følelser både i fortællingen og hos den enkelte, og derpå fulgte en leg, der havde til formål at lade historien tale til andre sanser end høresansen. Der var ca. 15 konfirmander og en voksen i hver gruppe. Grupperne blev sendt af sted på vandringen med 15 min. mellemrum.

Station 1. Rakel føder Josef.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 66-67.

Refleksion: At måle ud fra antallet af sønner var Lea en bedre hustru for Jakob end Rakel var. Alligevel foretrækker Jakob Rakel. Kampen er uretfærdig. Kan misundelse undgås?

Leg: Tovtrækning mellem Leas sønner og Rakels sønner. To mod resten. Reglerne skal sættes og ændres fortløbende, så Rakels drenge vinder! Uretfærdigt!

Station 2. Josef er Jakobs yndlingssøn.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 73-74 øverst.

Refleksion: Josef får en flot kjortel af Jakob. Brødrene hader Josef, fordi han er faderens yndling, og fordi han er så vigtig og tror så meget om sig selv. Josef er som en rød klud - svarende til kappen - foran dem, fordi den minder dem om faderens særlige kærlighed til Josef. Den kærlighed, som vi alle gerne vil have, og som vi let bliver misundelige over, hvis en anden har. Brødrene hader Josef!

Leg: (Noget a la "skidenæg") En er den, de andre tager opstilling i en rundkreds. Den, der er den, er

Josef. De andre er brødrene. "Josef" har en rød klud og går nu rundt og rører de andres rygge med kluden, mens han siger: "Jeg drømmer" – "jeg drømmer".... " – bukker sig og smider

kluden bag en bror. "Josef" og "broderen" løber nu hver sin vej rundt om kredsen for at få kluden.

Station 3. Josef smides i brønden.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 74 øverst – 75 nederst.

Refleksion: Hvordan er der i en cisterne? Der er mørkt som i en grav. Josef er ønsket død af sine brødre. At være i en brønd er også at være frarøvet sin frihed. Andre bestemmer over en og kan kommandere en, hvad man skal gøre for at komme op og videre, og måske opnå frihed.

Leg: En stor beholder eller papkasse er symbol på brønden. Sedler med forskellige krav er gemt i brønden, de skal "fiskes" op og efterleves: f.eks. alle skal kaste sig ned og sige "undskyld", alle skal aflevere et pant, etc.

Station 4. Josef sælges til Potifar som hustræl.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 75 nederst – 76 nederst.

Refleksion: Josef kastes i fængsel. Han oplever løgn og bedrag hos Potifars hustru. Den med autoritet vinder, fordi hun har status. Parallel til gruppepres og mobning.

Leg: Josef rammes af en ond pil, da Potifars

hustru anklager ham. Retssag mellem Josef og Potifars

hustru. Potifars hustru

vinder, selvom

hendes argumen-

ter er dårlige,

måske endda

usande, bare

fordi hun har

autoritet.

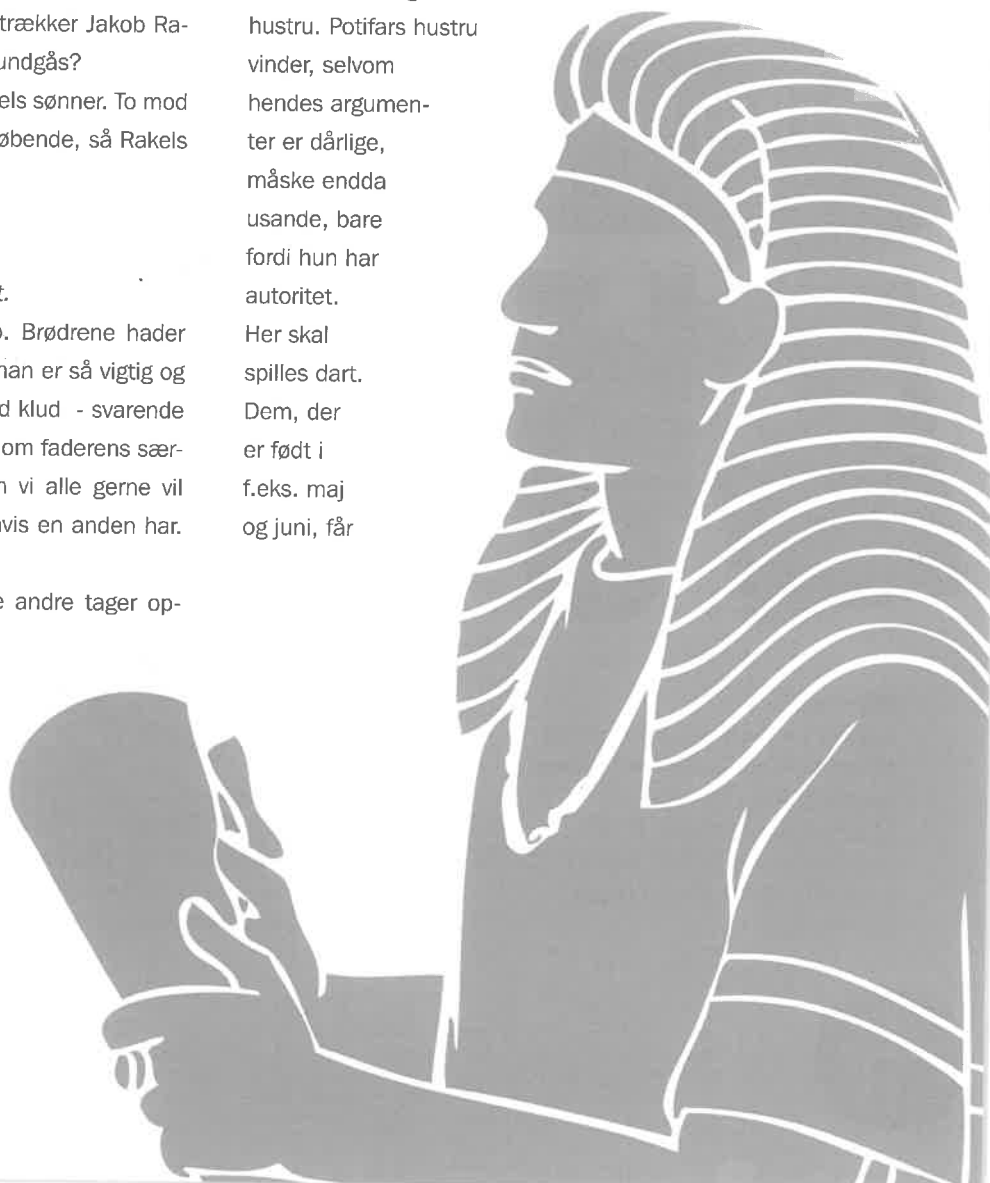
Her skal spilles dart.

Dem, der

er født i

f.eks. maj

og juni, får

dobbelt point og må stå tættere på! Det er uretfærdigt, at de vinder...

Station 5. I fængsel.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 76 nederst – 82.

Refleksion: Hvordan er det at være i fængsel? Bundethed contra frihed. Mørke contra lys. Josef som drømmetyder. Tyder Faras drømme.

Leg: Deltagerne holdes indespærret af f.eks. et tov. For at komme ud af fængslet skal man løse en gåde. (Bøger med gåder findes på biblioteket).

Station 6. Josef som kornmester/ Josef ved hoffet.

Fortælling i Schrøder-Hansen s. 83-92.

Refleksion: Josef tilgiver sine brødre på trods af det de har gjort. Det ufortjente sker. Ikke noget for noget, men noget for nåde. Nåde er det uforventede. Der er ingen logik.

Leg: "Ståttrold", hvor "hungersnøden" fanger (klædt i sort affaldssæk) og "tilgivelsen" befrier (klædt i hvid affaldssæk med et rødt hjerte) kravler mellem benene på de "hunger-ramte".

Der skal være én hungersnød og to tilgivelse. "Magtforholdet" i legen skal være, at når kærligheden og tilgivelsen er med, så kan hungersnøden, det onde, ikke få overtaget.

Sådan fortsatte resten af konfirmandlejren ...

Næste dag holdt vi gudstjeneste på konfirmandlejren. Her kunne vi se akvareller med temaer fra Josef-historien. Vi så drama, som afspejlede konfirmandernes eget liv, og som viste, at Josef-historien var gledet lige ind. Og vi kunne høre en samlæsning af Josef-historien med historien om Jesu lidelse, død og opstandelse og historien om os. Men det er en anden historie!

Litteratur:

Ingrid Schrøder-Hansen: Bibels Historier. Det Gamle Testamente. Gyldendal 1999.

Johannes Sløk: Da Gud fortalte en historie.

Læring i børnehøjde

Fra 10 år
og op

Fra 12 år
og op

Menneskesønnen

Tegnet og fortalt af Peter Madsen

136 sider | Indbundet | Kr. 199,-

"Et fund af en tegneserie, der klart distancerer alle tidligere forsøg i ind- og udland på at overføre Bibelen til det svære tegneseriemedie."

Fyns Amts Avis

Undervisningshåndbog til Menneskesønnen Af John Rydahl

72 sider | Paperback | Kr. 200,-

Inspirerende undervisningsmateriale.

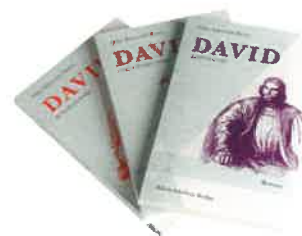
Far, Søn og Ånd Konfirmandhæfter

3 x 32 sider | Kr. 210,- pr. sæt

Ved køb af mindst ti sæt: Kr. 159,- pr. sæt

"Et fremragende oplæg til eftertænkning"

www.koebenhavn.folkekirken.dk

David-trilogien

Af Ebbe Kløvedal Reich, illustreret af Svend Otto S.

136 sider | KUN Kr. 149,- for de tre bind

Ebbe Kløvedal Reichs medrivende genfortælling af beretningen om Kong David.

Oplagt frilæsningsbog for de 13-19-årige.

Marsmanden

- og andre fortællinger fra Sogneager
Af Lene Kaaberbøl og Mette Finderup
Illustreret af Jan Solheim

96 sider | paperback | Kr. 129,-

"En spændende måde for børnene at få uddybet forståelsen af de bibelske fortællinger."

Menighedsbladet

Bibelselskabets Forlag

Fås hos boghandlere i hele landet eller på tlf. 33 93 77 4

"Pilgrimsvandring" på konfirmandlejr

På vores konfirmandlejr har vi altid haft en vandretur til Bulbjerg som en del af lejrens program. Det er en god oplevelse at vandre med de unge.

Et kig i bogen "Pilgrimsvandring med børn og unge" (af Elisabeth Lidell og Anette Foged Schulz, Religionspædagogisk forlag 2006) inspirerede os til at gøre vandreturen til en slags pilgrimsvandring på lejren i efteråret 2006.

Det blev vel nærmest en blanding mellem en vandretur, et løb med poster og en gudstjeneste lagt ud som vandring.

Om man kan kalde det følgende en pilgrimsvandring, må andre vurdere. Det blev vel nærmest en blanding mellem en vandretur, et løb med poster og en gudstjeneste lagt ud som vandring.

Vandrestave

Hver konfirmand fandt sig en vandrestav og skar den til i passende størrelse. Stavene blev udsmykket med kendemærker, gerne kors eller andre kristne symboler.

Vandringen

Inden vi tog af sted, øvede vi den keltiske velsignelsessang ("Må din vej gå dig i møde"). Også andre sange kan bruges. Alle fik en plastiklomme med sangen. Vi havde ikke et udtalt tema for vandringen, men det var vel: "At vandre med Gud og mennesker."

Introduktion

Inden vandringen er det en god ide at give en kort introduktion, så alle ved, hvad de går ind til.

1. Alene – tænke på et menneske, der betyder meget.

Det første stykke vej foregår i gåsegang, én og én. Tænk på et menneske, som betyder meget for dig og som støtter dig! Evt. kan du takke for dette menneske og bede for det. (Fordel de voksne i rækken, så de kan være med til at skabe stilhed)

2. To og to

Nu får I lov at gå to og to. Fortæl hinanden om den person, som I netop har tænkt på. Du vælger naturligvis selv, hvad du fortæller. Først fortæller den ene. Så får den anden lov at spørge, og den første svarer. Derefter byttes roller.

3. Læsning og sang

(I et passende antal grupper á 5-7 konfirmander + en voksen). SI 139,1-12 læses (evt. på skift - efter læsningen er alle bare stille).

Derefter synger alle. "Må din vej gå dig i møde"

4. Fri vandring

5. At bære hinanden

Bær hinanden! Alle i gruppen prøver at blive båret et lille stykke vej. Gør det med omtanke, så det bliver en god oplevelse for den, der bæres. Et billede på at bære og at blive båret.

Benyt evt. Paulus' ord: "Bær hinandens byrder" eller andet om temaet "at bære."

6. Et skriftsted og en bøn af vandre med

I får nu et skriftsted og en bøn at vandre med (gentag det evt. for jer selv igen og igen).

Jesus siger: Se, jeg er med jer alle dage. (Matt 28,20)

Bøn: Herre, vis mig den jeg skal vandre og giv mig mod til at gå den.

Udleveres på et stykke papir, lægges i plastlommen med velsignelsessangen. Læses op, inden de går i stilhed et lille stykke. Derefter kan konfirmander gå og tale frit.

7. Kaffe, saft, kage

Konfirmanderne fortsætter frit.

8. Ved Bulbjerg

Der fortælles kort om Bulbjerg, Danmarks eneste fuglefjeld.

Beretningen om fuglefjeldet på øen Røst blev anvendt: Et fugleæg tages fra en rede to dage og udklækkes ad kunstig vej.

Hver konfirmand skærer sin egen vandrestav og udsmykker den med kristne symboler (kors o.l.)

Moderen blev ringmærket. Efter en uge blev fuglen sat et helt andet sted langt fra moderens rede. Kort efter kom moderen og bragte fugleungen tilbage til den rigtige rede. Det menneskelige øre kan ikke skelne fuglenes lyde fra hinanden, men blandt

”

Trods en smule regnvejr, gik alle ”med i legen”. Nogle var helt vilde med det og ville gerne genoptage samtalen to og to det sidste stykke af ruten

hundredetusinder genkendte moderen den lyd, hun havde hørt i ægget fra sin egen ufødte unge. (fra Karsten Isachsen, Ikke en spurv til jorden, forlaget Savanne, 1985. Findes også i K-materialet K7). Beretningen kan anvendes på forskellig vis (om Guds skaberværks ufattelighed, om Gud, der lytter, finder og genkender den enkelte osv).

Matt 28,20 læses endnu en gang, samt bønner. Og velsignelsessangen synges.

(Denne ”post” er selvfølgelig blevet til ud fra dette unikke sted. Men sådan er der jo mange steder i landskabet, der kan forære gode pointer til historier og fortællinger, der kan anvendes i forbindelse med en sådan vandring).

Hvad sagde konfirmanderne?

Trods en smule regnvejr, gik alle ”med i legen”. Nogle var helt vilde med det og ville gerne genoptage samtalen to og to det sidste stykke af ruten. Og det lod sig fint gøre. Det blev også til mange gode samtaler med konfirmanderne. Der var selvfølgelig også enkelte, der ikke helt kunne se noget i det. Men alle vandrede med på en god måde.

Det skal siges, at der var tale om en rigtig god og positiv gruppe. På mere urolige hold kan det være nødvendigt at gøre det mere enkelt.

Afsluttende bemærkninger

Ovennævnte må blot ses som et eksempel på, hvordan en novice på området kan gå i kast med pilgrimsvandring for konfirmander. Nogle af idéerne er fra bogen ”Pilgrimsvandring for børn og unge”. Og der finder man en langt grundigere og langt mere kompetent indføring i tankerne og idéerne.

Bibellæsning med hjertet

Bibelen er vores vigtigste kilde til åndelig vejledning, og det er muligt med enkle metoder at komme i dialog med teksterne, så de bliver levende tiltale til læseren. For den utrænede er det bedst at begynde en sådan fordybelsesform i en mindre gruppe, men efter få erfaringer her, kan metoden også anvendes ved personlig bibellæsning. Når teksterne begynder at åbne sig for mennesker, bliver bibelen ofte en kilde til inspiration i deres liv. I min menighed har en lille gruppe på 5 igennem ca. 1½ år mødtes en gang om måneden for at læse bibeltekster, og en anden gruppe er ved at etablere sig. Det skal nævnes at flere af deltagerne i grupperne er yngre mennesker. Jeg hjælper grupperne i gang og kommer enkelte gange til deres møder, når de har brug for inspiration. Desuden afholder jeg en gang om måneden bibellæsningsmeditation i kirken. Det sker fredag eftermiddag, og her fordyber vi os i søndagens evangelietekst. Disse fredage fungerer som en slags undervisning for grupperne, og de giver mig en god inspiration til lørdagens prædikenskrivning.

Meditativ læsning af bibelske tekster

Metoden, jeg anvender, har jeg udviklet igennem mange års undervisning i religion og teologi på VUC og Folkeuniversitetet og igennem private kurser i "Kristen fordybelse". Jeg har kaldt metoden for "meditativ læsning af bibelske tekster", fordi der indgår en stilhedsperiode i forløbet.

I to bøger: "Åndelig vejledning – en del af den kirkelige tradition" (2005) og "Vejen. Meditativ læsning af Johannesevangeliet"

(2006) har jeg givet grundige beskrivelser af, hvordan metoden fungerer i praksis.

Det særlige ved den meditative læsningsform er, at den hjælper mennesker til at træde ind i teksternes eksistentielle univers, så det bliver til levende virkelighed for dem; dermed tiltales de direkte ind i deres eget liv. Når bibelen læses således, rummer den vejledning både på et sjælesørgerisk eller psykologisk plan og på en åndelig trosvej i en søgen efter større nærhed med Gud.

På det ydre plan beskriver Bibelens tekster ofte kortfattet og præcist en begivenhed, men begivenheden får først farve og liv igennem den personlige spejling i teksten. Teksterne fortæller aldrig om personers indbyrdes relationer, deres følelser eller overvejelser, og deres navne angives sjældent. F.eks. hører vi i lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk. 10.25-37) ikke, hvorfor præsten og levitten rider forbi uden at hjælpe – måske havde de en grund. Teksterne står som rene "forme", som symboler, der venter på følelsesmæssigt indhold, og dette indhold skal komme fra læseren.

Meditativ bibellæsning - trin for trin

Metoden består af følgende trin – her beskrevet ud fra anvendelsen i en gruppe:

1. Den valgte tekst læses højt for gruppen - i et langsomt tempo, 1 eller 2 gange, mens deltagerne lytter.

2. Herefter følger en periode med **stilhed** på 10-15 min, hvor deltagerne først selv læser teksten igennem, indtil alt i den er kendt. Detaljerne er vigtige, for de sikrer, at det er tekstens univers, der igennem hele fordybelsen leder og styrer, og herved kan vejledningen finde sted.

Selv om læserens eget personlige univers giver teksten liv, må tolkningen af oplevelser eller refleksioner omkring teksten altid kunne rummes indenfor tekstens indhold. Intet må lægges til eller trækkes fra, men alt kan tolkes. Teksten er altid autoriteten.

Når indholdet står klart, lægges Bibelen bort. Den næste fase i stilhedsperioden er imaginationsdelen, hvor læseren for sit indre blik ser situationen, som teksten beskriver. For at tekstens skal blive levende, må læseren forsøge at opleve situationen så virkeligt, som muligt – ved at bruge sanserne ind i den, ved at møde de enkelte personer, der optræder i den, og ved evt. at tænke deres tanker og føle deres følelser. I stedet for at styre oplevelsen med egne tanker, må læseren lade sig synke ind i tekstens univers, så dette langsomt kan tage over.

Ofte forekommer det, at en enkelt detalje eller person i fortællingen tiltrækker sig opmærksomhed, og det må læseren lade ske, for sådan lukker teksten sig op. Når det sker, slipper læseren alt andet, og "går med" dette ene symbol ind i teksten; det er vigtigt, at det kun er et symbol, for teksten åbner sig ikke to steder på en gang. Det, der tiltrækker sig opmærksomheden, kan være noget, der bevæger, det kan være et udsagn eller noget, man undrer sig over, det kan være et symbol, der pludselig bliver levende, eller det kan være en menneskelig reaktion. Det er vigtigt ikke at sortere. Teksten rummer i sig selv en indre vilje til at føre læseren frem mod et dybere møde; det kan være et møde med noget i én selv, med en åndelig dimension eller med Jesus, men mødet sker kun, hvis teksten selv får lov til at føre. Bevidstheden skal nu hvile ved det symbol, der har trængt sig på, den skal synke ind i det. Måske stiller symbolet eller "detaljen" spørgsmål. I forbindelse med en fordybelse i fortællingen om vingårdsarbejderne (Mat. 20,1-16), der alle får den samme løn, kunne et spørgsmål være: Hvordan har det været at stå på torvet hele dagen uden at blive lejet – og vide, at der heller ikke den dag bliver mad nok til børnene? Eller hvordan

følte de sidst lejede det, da de efter en enkelt times arbejde, fik udbetalt en hel dags løn? Eller hvorfor bliver de først lejede først utilfredse med deres løn, da de andre har fået det samme som dem – indtil da var de jo tilfredse? Eller det kan være overraskelsen over vingårdsejerens forståelse og den nærhed, han tilbyder, da han midt i arbejdernes utilfredshed kalder dem "Min ven", der holder læseren fast. En sådan dvælen ved en enkelt person eller reaktion kan skabe stærke følelser, her måske en pludselig med-følelse med dem, der ikke blev lejet, og måske efterfølgende en personlig indre smerte over en kendt følelse af ikke at blive brugt. Når følelser på den måde vækkes, vil de ofte fremkalde erindringer fra ens eget liv af hændelser med det samme følelsesmæssige indhold. Alle de her nævnte sym-

boler og spørgsmål stammer fra en fredagsmeditation over denne tekst.

”

For at tekstens skal blive levende, må læseren forsøge at opleve situationen så virkeligt, som muligt – ved at bruge sanserne ind i den, ved at møde de enkelte personer, der optræder i den, og ved evt. at tænke deres tanker og føle deres følelser

3. Når stilhedsperioden er forbi, **fortæller hver enkelt deltager** de andre i gruppen, hvad de er standset ved, og hvis de kan og vil også lidt om, hvorfor netop dette "sted" har draget deres opmærksomhed. Det er vigtigt, at hver enkelt får lov til at udtrykke sig frit, og at der

ikke opstår diskussioner om, hvem der har ret, hvis flere deltagere er standset ved samme "sted" – og måske har forskellig begrundelse herfor eller forskelligt syn på situationen. At dele "sted" og overvejelser med hinanden kan være en stor oplevelse, for det viser sig, at gruppens deltagere er standset vidt forskellige "steder" og af helt forskellige årsager. Dette bliver for mange en stærk oplevelse af tekstens spejlende og vejledende kraft, for det illustrerer, hvordan teksterne tiltaler os hver især, alt efter hvor i livet vi befinder os, og hvem vi er.

4. Når alle har udtrykt sig, samler lederen op på de indtryk, der er kommet frem. Dette kan ske i fællesskab med gruppen, så det bliver til en samtale om teksten og en fælles fordybelse i tekstens univers. Denne del må gerne fylde, da de forskellige tilgangsvinkler kan blive til meget berigende og vejledende talinger. Desuden er det for deltagerne i gruppen – især i begyndelsen – en grænsesprængende oplevelse, at en bibeltekst kan indeholde så meget og give så stor visdom fra sig, og at de selv har været med til at åbne den. I forbindelse med den afsluttende samtale om vingårdsarbejderne kom vi således bl.a. frem til, at både de først og de sidst lejede arbejdere kan være bil-

leder på forskellige side af os hver især, for alle kender til både misundelse og magtesløshed. Men det vigtigste i konklusionen var, at der er en vingårdsbonde, der giver den fulde løn til alle, 1 hel denar, og at han kalder alle "Min ven". Det er lederens opgave i den afsluttende samtale at sørge for at evangeliets forkyndelse får det sidste ord.

5. I grupper, hvor man har valgt også at dele en personlig dimension, skal deltagerne nu igen sidde i stilhed nogle minutter og overveje, hvad det er i deres helt konkrete og personlige liv, der har fået dem til at standse ved det sted i teksten, de gjorde. Meget ofte bringer disse overvejelser dybt personlige temaer frem. Hvis deltagerne i gruppen har indgået aftaler om indbyrdes tavshedspligt, kan hver enkelt deltager fortælle om, hvordan teksten har berørt dem, og om, hvilken ny indsigt, det har givet dem. Der kan også tales om, hvordan de selv konkret kan arbejde videre med det, der har berørt dem. I mere åbne grupper kan man til afslutning opfordre deltagerne til på vejen hjem at overveje, hvad der fik dem til at standse, hvor de gjorde.

Hvordan kan metoden bruges?

Som nævnt har jeg benyttet denne metode i min menighed og i mange andre sammenhænge.

Selv bruger jeg metoden til prædikenforberedelse og til forberedelse af foredrag og andre undervisningssituationer.

Med mine konfirmander bruger jeg ikke metoden direkte, men jeg gennemgår ofte teksterne med dem på baggrund af min egen meditative læsning. For nylig havde jeg problemer med et konfirmandhold, og efter at have talt lidt med holdet om sløvhed og manglende tilstedeværelse, tog jeg fat på teksten om den lamme ved Betesda dam, der ikke kan sige fuldt og helt "ja" til, at han vil være rask, selv om han hver dag kommer ned til dammen i håbet om at blive helbredt. Vi fik i den forbindelse en rigtig god samtale om det ikke helt at ville, hvad man gør, og om hvilke konsekvenser det får for ens måde at være i livet på.

I begyndelsen kræver anvendelsen af metoden en vis disciplin i samværet i en gruppe, så samtalen ikke "falder ud" og følger tilfældige baner, men med lidt træning bliver fordybelsen og den efterfølgende samtale til koncentreret vejledning – og til en god og fællesskabsgivende måde at være sammen på!

Litteratur

Lene Højholt: Åndelig vejledning – en del af den kirkelige tradition (2005)

Lene Højholt: Vejen. Meditativ læsning af Johannesevangeliet (2006)

Inspiration fra Kirkefondet

Postkort med bønner og bibelcitater

8 flotte postkort med bønner og bibelcitater, der kan bruges i forbindelse med lysglober, vejkirker og natkirker, gudstjenester, på hospitalet eller plejehjemmet, til konfirmander eller minikonfirmander. **Se alle kortene på www.kirkefondet.dk.** Sælges i pakker á 25 ens kort. 1 pakke - kr. 50,-. 4 pakker - 150,-

Nøgle til kirken – en guide til kirkerummet

En smuk og informativ guide til kirkerummet, hvor man kan lære kirkens historie, indretning og symboler bedre at kende. Velegnet til åbne kirker eller til brug i konfirmandforberedelsen eller andre undervisningssammenhænge. Tekst af sognepræsterne Anne-Mette Gravgaard og Knud Munck.

Pr. stk. kr. 10,-. Pakke med 25 stk. kr. 175,-

Kirkefondet

Peter Bangs Vej 1F, 2000 Frederiksberg
Tlf. 33 73 00 33 E-mail: kirkefondet@kirkefondet.dk

Læs mere på www.kirkefondet.dk

En mønt under hovedpuden

Hvordan tilrettelægger man en gudstjeneste for børn fra 0-6 år, så den tilgodeser netop dem? Hvad skal der til for at fange deres opmærksomhed og koncentration, og hvad skal de gerne have med sig, når de går ud af kirken igen?

Igennem det sidste par år har jeg arbejdet med disse spørgsmål, når jeg har tilrettelagt og afviklet vores såkaldte 'småbørn og kirke', som vel kan betegnes som en blanding af almindelig småbørnsgudstjeneste og lær-din-kirke-at kende. Jeg vil komme med nogle bud:

Der skal være 'det særlige', som peger på, at vi her har med Gud at gøre.

Der skal være 'oplevelse' og 'autencitet', og endelig skal der være 'det langsigtede'.

Fortælling i gulvhøjde

Det særlige

Vi begynder altid vores korte gudstjenester med at lytte til kirkeklokken, der først ringer, når alle er klar. Nogen gange er børnene med til at hive i klokketovet, der hænger bagest i kirken, og når bedeslagene lyder tæller vi til tre gange tre med fingrene: Først for Faderen, så for Sønnen og til sidst for Helligånden.

Når orglet har spillet et kort børnevenligt stykke som indledning, tænder vi vores tre-armede lysestage, der står i døbefonten. På den måde husker vi på, at vi er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Hvis der er større børn med, kan de tænde lysene – det er nemlig stort at kunne tænde med tændstikker! Omvendt er det et stort hit for helt små børn at få lov til at puste lysene ud, som vi gør til sidst inden vi hører udgangsmusikken.

Ud over disse ritualer er det en selvfølge, at vi synger og beder til Gud, - og vi giver os tid til at se, om vi kan få fingrene viklet sammen på den rigtige måde, når vi beder Fadervor. Og så skal der selvfølgelig være en bibelfortælling, som gør os trygge og giver os en fornemmelse af Guds storhed og omsorg for os.

At synge med små børn

Ikke mange børn under 6 år kan læse salmerne i salmebogen, eller på sangbladet for den sags skyld, men de har stor sans for poetiske billeder, rytme og tonalitet. Derfor arbejder jeg med to former for sang: voksensang og enklere børnesange, som man meget gerne må bevæge sig til.

Når vi kommer til voksensangen (som børnene naturligvis gerne må synge med på, hvis de kender den), opfordrer jeg forældrene til at tage de mindste børn på skødet, hvor de så oplever forældrenes sangstemmer. Tit er det Weises morgensange, vi

synger, men vi har også sunget 'Her vil ties, her vil bies', med stor fornøjelse. De lidt større børn lytter meget intenst til sangen, samtidig med, at de ser på billedet på sangbladet. Dette billede er typisk et farverigt billede, der passer til dagens fortælling, som er scannet ind fra en børnebibel.

Bevæge-sangene er altid fornøjelige, for her må man gerne være lidt fjollet og især er det jo altid sjovt, hvis ikke de voksne kan finde ud af at klappe eller dreje rundt på det rigtige sted. Endvidere har de den fordel, at de er enkle og kan gentages igen og igen.

Der er en stor fordel at have børnene på gulvet: De har jordforbindelse, man har kontakt med dem, og de kan hurtigt komme hen og røre eller se, hvordan den lamme bliver hejset ned igennem taget

At lytte til de voksnes sang kan være en intens oplevelse, når man er knap 3 år

Bibelfortælling vha. trædukke – alterskranken er et helt dukke teater

At fortælle

Når vi holder vores 'småbørn og kirke', sidder vi på vores 'liturgiske puder' på gulvet i koret. Det siger sig selv at disse puder er syet i de liturgiske farver, så man kan udnytte det, hvis lejligheden byder sig. Der er en stor fordel at have børnene på gulvet: De har jordforbindelse, man har kontakt med dem, og de kan hurtigt komme hen og røre eller se, hvordan den lamme bliver hejset ned igennem taget. Selvfølgelig kan man også sidde på knæfaldet eller på stole bagved, men det er godt at have som udgangspunkt, at man skal fortælle til guldplan.

Når man skal fortælle, er det godt med enkle konkrete rekvisitter til at holde opmærksomheden fanget. Jeg har fået fremstillet nogle fantastisk gode dukker, som er i brug næsten hver gang: Kroppene og hovederne er drejet i træ, og tøjet og smårekvisitterne kan skiftes ud, så det er nemt at skifte fra Goliat til en af Jesu disciple.

Nogen gange bliver fortællingen breddt ud til hele kirkerummet, hvor alle så må med rundt. Det kan være, når vi skal finde den tabte mønt, eller når Noah sender sin due ud for at lede efter det tørre land.

Noget med hjem

Nogle af de overvejelser jeg gjorde mig fra starten var, hvordan man får knyttet en forbindelse mellem det børnene oplever og hører henne i kirken til deres liv udenfor. Hvordan kan man støtte 'gentagelsen', som er med til at tingene bundfælder sig hos børn? Det slog mig, at den bedste børnereklame jeg kender er den gamle reklame for Kinder-æg, hvor moderen kommer hjem med 'hele tre ting'. Så hvorfor ikke tænke den omvendt? Hver gang bestræber jeg mig på at der skal være noget, som børnene

kan få med hjem. På den måde kan de fortælle om deres oplevelse til bamsen eller til bedste eller til den forældre, der blev hjemme for at støvsuge. Vi ved jo godt, at vi lærer bedst, når vi skal give vores erfaringer videre til andre, og at børn bruger legen til at øve sig på livet med. En af de trofaste børns mødre har beskrevet, hvordan pigens hovedgærde efterhånden er beklædt med guldmønter og guldstjerner, en lille kirkeklokke og

Der skal være 'det særlige', som peger
på at vi her har med Gud at gøre.
Der skal være 'oplevelse' og
'autencitet' og endelig skal der være
'det langsigtede'

månedens sangblad. Fra tid til anden leger hun selvfølgelig også gudstjeneste, fordi hun dagligt bliver mindet om det, når hun ser tingene hænge rundt på sengen.

Det kræver selvfølgelig noget forarbejde, at gøre tingene klar, men hvis man har nogle frivillige, der gerne vil hjælpe, kan de

Vigtige elementer ved "småbørn og kirke"

Musik og sang

Lystænding

Nærhed

Aktiviteter og fortælling

Voksensang

være med til at forberede gudstjenesten på den måde. Man kan også lave tingene efter gudstjenesten over en snak og en kop saftvand – samtidig kan der så blive tid til at undersøge døbefonten, orglet eller prædikestolen nærmere.

I forbindelse med "tingene" kan det også være godt at gå den modsatte vej, hvor børnene skal medbringe noget til gudstjenesten. Det kan være bamserne, der skal døbes eller en pose med dyr, der skal med i Noahs ark. Hvis man bruger at sende email eller sms rundt til folk for at minde om gudstjenesten, kan man skrive lidt om emnet deri – fortælle hvad børnene gerne skal tage med - og på den måde skærpe nysgerrigheden, for hvad der mon skal ske denne gang.

Idé-liste

Sangblad med billede af dagens tekst scannet fra en børnebibel

Hellig-tre-konger:	Flettede stjerner i guldfolie
Påske:	Små kviste bundet sammen med snor til det tomme kors
Pinse:	Balloner med rød snor
Den tabte mønt:	Pap-mønt i guld med label m. teksten 'du er mere værd end guld'
Det tabte får:	Pap-får med uldtot i panden
Guds rige:	Kastanjer eller solsikkekerne i urtepotter eller karsefrø på vat
I er verdens lys:	Fyrfadsls
Noahs ark:	Due med palmegren, eller male regnbuen
Den fortabte søn:	Fin fingerring af perler på ståltråd
David og Goliat:	En lille sten til lommen
Advents-kransen:	Fire fyrfadsls, adventskrans af karton
Orglet:	Lille fløjte skåret af pil
Klokken:	Pap-klokke med påklistret bjælde og evt. et vers af "Hør hvor kirkeklokken synger".

Boganmeldelse

"Hej Far, ta' og helbred manden"

Gertrud Yde Iversen
Aros Underviser, 2007
Hæftet
167 sider
198,00 DKK.

Med denne bog introduceres "Teologi-med-børn" på dansk. Det er en religionspædagogisk metode, som er udarbejdet dels på engelsk, dels på tysk grund, hvor denne bog tager udgangspunkt i den tyske linje.

Bag metoden gemmer sig en grundindstilling til det at undervise i religion: Det er ikke samfunds- eller kirkelige interesser, men barnets interesse, der skal drive religionsundervisningen, sådan som det beskrives i en anden nylig udkommet bog fra Aros, Friedrich Schweitzers "Barnets ret til religion", og religionsundervisning er grundlæggende en åben, ligeværdig samtale mellem børn, lærere og traditionen, i dette tilfælde den bibelske.

Teologi med børn er teologi med børn. Undervisningen skal altid tage udgangspunkt i og vende tilbage til børnenes egne teologiske refleksioner. Det er teologi med børn: Undervisningen foregår i et fællesskab, i samtale. Der gives bestemt ikke køb på arbejdet med at strukturere undervisningen, men det skal ske på en sådan måde, at konklusionerne er åbne. Det er teologi for

børn: Samtidig med at konklusionerne er åbne og børnene ligeberettigede samtalepartnere, skal de ikke afskæres fra den viden, underviseren og den teologiske tradition ligger inde med. Bogen er først og fremmest skrevet for kristendoms lærerne i folkeskolen, og lægger ud med en gennemgang af brugen af bibeltekster i eksisterende undervisningsmateriale. Konklusionen er, at udvalget af tekster er ensformigt og fattigt. Dernæst følger en introduktion til de ovennævnte principper bag teologi med børn og en tour de force igennem teologiens eksegetiske metoder gennem tiderne.

Endelig følger bogens anden og mest omfangsrige del, som rummer 10 artikler fra tidsskriftet Jahrbuch für Kindertheologie, oversat og redigeret med henblik på danske læsere. Her ser man teologi med børn udfoldet i praksis i en bred vifte af bibelske tekster og med børn i forskellige aldersgrupper. Den gennemgående form i undervisningen er det semi-strukturerede interview, hvor underviseren i forvejen ved eksegetisk arbejde har dannet sig et overblik over centrale spørgsmål til teksten, men i undervisningen lader samtalen udvikle sig åbent omkring disse spørgsmål.

For nogle er teologi med børn blevet paradigmet for religionsundervisning, fortæller bogen.

Ikke underligt, det er en meget inspirerende metode, der her lægges frem. Under alle omstændigheder gør bogen det klart for en underviser, hvor interessant en samtale med eleverne om en bibeltekst kunne blive.

Tænker du på at blive sognemedhjælper?

SU-berettiget uddannelse

Diakonissestiftelsen

tlf. 38 38 41 20

kivi@diakonissen.dk

www.kivi.diaconissen.dk

Kirkefaglig

Videreuddannelse

